

Dette dokument udgør referatet fra:

Brugerrådet for sejlads

Møde i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen

d. 31.10.2019

Dokumentet indeholder:

- **Praktisk information om mødet**
 - her kan man læse om mødested, varighed, kontaktinformation til Gudenåkomitéens Sekretariat og Formanden for Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
- **Oversigt over mødedeltagere (skema)**
 - her kan man se en komplet liste over alle inviterede til mødet. Oversigten er opdelt i 2 dele, så man kan se hvorvidt de inviterede deltog i mødet eller ej, ligesom man kan se om der er tale om medlemmer af Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen eller kommunale embedsmænd.
 - Eventuelt deltagelse af eksterne oplægsholdere vil også være angivet under oversigten.
- **Mødets dagsorden**
 - her kan man se titlen på det enkelte dagsordenspunkt, hvor lang tid der er afsat til behandling af punktet på mødet, og hvem der er eventuelt er ansvarlig for punktets fremlæggelse. Der vil ofte være en kortforklarende tekst, der orienterer om, hvad punktet handler om.
- **Mødets referat**
 - Der er til hvert punkt på dagsordenen lavet et referat. Titlen på dagsordenspunktet fremgår umiddelbart før referatet.

Praktisk information om mødet

Mødested: Silkeborg Rådhus, Søvej 1, 8600 Silkeborg, Mødelokale C118

Mødets varighed: 15.00 – 17.00

Forplejning: eftermiddagskaffe-og kage

Kontaktinformationer til Gudenåkomitéens Sekretariat:

- **Morten Horsfeldt Jespersen**
Sekretariatschef - Gudenåkomitéens Sekretariat
Formand for Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
Direkte telefonnummer: 89701520/ 20517550
e-mailadresse: mhj@silkeborg.dk
- **Majbritt Kjeldahl Lassen**
Koordinator - Gudenåkomitéens Sekretariat
Direkte telefonnummer: 51 44 49 43
e-mailadresse: makla@silkeborg.dk
- **Besøgsadresse og hjemmesidehenvisning**
Gudenåkomitéens Sekretariat
Søvej 3
8600 Silkeborg

Gudenåkomitéens hjemmesideadresse er www.gudenaakomiteen.dk

Brugerrådets hjemmesideadresse er www.gudenaakomiteen.dk/brugerraadet-for-sejlads-paa-gudenaen/

Oversigt over mødedeltagere

Tilmeldte til mødet	Repræsentarer
Jens Szabo	Dansk Forening for Rosport (DFfR)
Karlo Jespersen	Silkeborg Fiskeriforening
Ole Bøgh Vinther	Dansk Ornitologisk Forening (DOF)
Søren Slott	Silkeborg Kajakklub
Bo Vestergaard	Foreningen af kanoudlejere ved Gudenåen
Niels Thernøe	Danmarks Naturfredningsforening v. Samrådet for Østjylland
Poul Kviesgaard	Tange Roklub
Jørgen Søgaard	Silkeborg Motorbådsklub
Niels Otto Brandt Carstensen	Langå Bådelaug
Henrik Dahl	Ulstrup Bådelaug
Niels Toft Christensen	Gudenådalens Lodsejerforening
Jan Karnøe	Danmarks sportsfiskerforbund
Jørgen Krog	Friluftsrådet
Knud Erik Hesselbjerg	Naturstyrelsen, Søhøjlandet
Hanne Wind-Larsen	Randers Kommune
Christian O. Christensen	Favrskov Kommune
Maibritt Langfeldt Sørensen	Silkeborg kommune
Betina Zacher Jensen	Skanderborg Kommune
Bo Karlshøj Riis	Horsens Kommune
Bjarne Laursen	Hedensted Kommune
Majbritt Kjeldahl Lassen	Gudenåkomitéens Sekretariat
<hr/>	
Deltog ikke i mødet	
Morten Horsfeldt Jespersen	Silkeborg kommune – Brugerrådsformand
Karina Amdi Sørensen	Viborg Kommune
Peter Nygaard	Dansk Kano- og Kajakforbund (DKF)
Henri Vivike	Mossø Lodsejerforening

På mødets første halvdel deltog Morten Kjær Andersen fra Midt- & Vestjyllands politi. Derudover deltog fra Silkeborg kommune Hanne Bach Lorentzen til behandlingen af punktet om spildevand, og Aage Ebbesen deltog i punkterne om slusen i Silkeborg og vandløbsvedligeholdelse.

Personerne deltog enten som inviterede oplægsholdere eller inviterede fagpersoner for at kunne svare på indsendte punkter til dagsordenen fra Brugerrådets medlemmer.

Dagsorden

- 1) **Velkomst** v./ Majbritt Kjeldahl Lassen (kl. 15.00)
- 2) **Orientering fra Gudenåkomitéen** v./ Majbritt Kjeldahl Lassen (kl. 15.00 – 15.10)
Der orienteres bl.a. kort om Gudenåkomitéens Temamøde 21. juni 2019 samt sejladsrelateret indhold fra Gudenåkomitéens studietur til Skotland september 2019.
- 3) **Anvendelse af slusen ved Silkeborg udenfor almindelig åbningstid** v./ Jens Szabo (kl. 15.10 – 15.20)
Muligheden for uddannelse i brug af slusen i Silkeborg uden for slusens åbningstid drøftes.
- 4) **Vandløbsvedligeholdelse og afvanding** v./ Henrik Dahl (kl. 15.20 – 15.35)
*På baggrund af en oplevelse af kraftigt øget grødevækst i Gudenåens klare vand, påpeger Ulstrup Marina vanskeligheder med at sejle på strækningen Tange-Randers for både motoriserede og ikke-motoriserede fartøjer. 2 årlige grødeskæringer (april og primo august) på en måde, så grøden forsvinder ud af åen når det er slået, forslås. Endvidere anbefales vedligeholdelse omkring havne og broer.
Vandmængderne generer også andre brugergrupper end de sejlende (fx. trækstiens brugere).*
- 5) **Sejladskontrol 2019** v./ Majbritt Kjeldahl Lassen (kl. 15.35 – 15.45)
Der gives et overblik over sejladskontrollerne i GudenåSystemet i 2019
- 6) **Dieselolie og oliefilm i Gudenåens vand** v./ Majbritt Kjeldahl Lassen og Hanne Bach Lorentzen (kl. 15.45 – 16.05)
Punktet har tidligere været dagsordenssat, og der præsenteres på mødet et overblik over aktiviteter på området siden sidst.
- 7) **Opfølgning på udledning af toiletindhold til vandmiljøet** v./ Majbritt Kjeldahl Lassen (kl. 16.05 – 16.20)
Siden sagen sidst er drøftet i Brugerrådet, har sagen bl.a. været i medierne og Gudenåkommunerne har fået Miljøstyrelsens vurdering af reguleringsmulighederne af både med mulighed for udledning af spildevand til vandmiljøet via sejladsbekendtgørelsen.
- 8) **De store både i søen** v./ Majbritt Kjeldahl Lassen (kl. 16.20 – 16.30)
Tilbage melding fra hhv. MST og Søhøjlandets kommuner vedr. mulighed for at regulere båd størrelser. Brugerrådet drøfter emnet.

- 9) Den nye gæstemærkeordning** v./ Majbritt Kjeldahl Lassen (kl. 16.30 – 16.35)
Sejlende i ikke-motoriserede fartøjer på strækningen fra Tørring-Klostemølle har nu i en hel sæson kunne erhverve sig et gæstemærke til sejlads til samme pris og på samme måde som gæstesejlende med motorbåd. Sekretariatet orienterer om de første erfaringer med nye elektroniske gæstemærkeordning.
- 10) Vandvejen – status på Gudenåens krydsningspunkter** v./ Knud Erik Hesselbjerg (kl. 16.35 – 16.50)
- 11) Bordet rundt – projekter eller andet i Gudenåsystemet af sejladmæssig interesse** (kl. 16.50 – 17.00)
Mødets deltagere orienterer gensidigt om relevante projekter eller anden relevant information for Gudenåsystemet brugere.
- 12) Eventuelt** v./ Majbritt Kjeldahl Lassen (kl. 17.00)

Referat fra de enkelte dagsordenspunkter findes herunder

Referat fra punkt nr. 1: Velkomst.

Da Brugerrådets formand var mødeforhindret, blev mødet ledet af koordinator i Gudenåkomitéens Sekretariat, Majbritt Kjeldahl Lassen.

Dagsordenen og referatet havde grundet EU's tilgængelighedsforordning (WCAG) fået et ændret udseende. Forordningen gør, at oplægget fra mødet ikke fremadrettet vil blive lagt på Brugerrådets faneblad på Gudenåkomitéens hjemmeside, da det ikke er muligt at lave en webtilgængelig version heraf, eller tilbyde et meningsgivende webtilgængeligt alternativ. Brugerrådsmedlemmerne kan stadig få tilsendt en kopi af oplægget, hvis der er behov herfor.

Dagsordenen indeholdt 12 punkter. Da der ikke var mindre opfølgningsspunkter fra sidste møde i Brugerrådet, var det sædvanligt faste punkt ”opsamling fra sidste møde” ikke dagsordenssat.

På mødets første halvdel deltog Morten Kjær Andersen fra Midt- & Vestjyllands politi. Derudover deltog fra Silkeborg kommune Hanne Bach Lorentzen til behandlingen af punktet om spildevand, og Aage Ebbesen deltog i punkterne om slusen i Silkeborg og vandløbsvedligeholdelse.

Referat fra punkt nr. 2: Orientering fra Gudenåkomitéen

Siden sidste Brugerrådsmøde 16. maj 2019, har det været afholdt 1 ordinært møde samt et temamøde i Gudenåkomitéen. Begge møder blev afviklet i Randers d. 21. juni 2019. Referatet fra det ordinære møde findes sammen med de andre mødereferater på Gudenåkomitéens hjemmeside, og her finder man pt. også oplæg og billeder fra temamødet.

De to sejladsrelaterede punkter på det ordinære møde var begge orienteringspunkter. Det ene orienteringspunkt omhandlede bl.a. brugerrådets drøftelse af regulering af fartøjerne størrelser, antal og fremføringshastigheder i GudenåSystemet (se senere dagsordenpunkt herom). Det andet punkt orienterede om fortsættelsen af indeværende tilladelsesordning for udlejningsvirksomhed; i første omgang i 2 år.

Gudenåkomitéen havde ikke nye emner af sejladmæssig karakter til behandling på Brugerrådsmødet 31. oktober 2019.

Temamødet omhandlede klimatilpasning i Gudenådalene; hvad gør man ved det vand som fremadrettet vil komme i Gudenåsystemet? Der var især for den model, som Gudenåkommunerne får udviklet for Gudenåen, der (ud over at skulle fungere som et varslingsystem) ville kunne evaluere hvilke virkemidler, der ville kunne genere hvilke effekter i hvilke områder.

Brugerrådet deltog som tilhører på temamødet med 2 deltagere, og et af Brugerrådsmedlemmerne (Niels Toft Christensen, Gudenådalens lodsejerforening) gav som repræsentant for lodsejere et oplæg om vandmængderne i Gudenåen.

Et Brugerrådsmedlem spurgte på sidste Brugerrådsmøde, om det var muligt at få temamødet optaget, hvilket det ikke var. Brugerrådets øvrige medlemmer kan i stedet få et indtryk af temamødet ved at tale med de deltagende medlemmer samt via de oplæg og den billedkollage, som pt. ligger online på komitéens hjemmeside (se under ”mødedatoer og referater”).

Gudenåkomitéen har derudover beskæftiget sig med vandløb og sejlads herpå på deres studietur til Skotland, hvor et besøg ved Scottish Canals gav et indblik i hvordan man har arbejdet med genopretning af deres vandveje, herunder fokus på så vidt muligt at koble dem sammen til glæde for de sejlende. Komitéen så, hvordan man havde forbundet to vandveje, der rent højdemæssigt lå langt fra hinanden, med en roterende bådlift i stedet for en masse sluser.

Komitéen så også et eksempel på en almindelig sluse, som man havde valgt at give en ualmindelig ”indpakning” i form af høje statuer af vandånder. Vandånderne fungerede som en imponerende indgang til de skotske vandveje og var et stort tilløbsplaster.

Referat fra punkt nr. 3: Anvendelse af slusen ved Silkeborg udenfor almindelig åbningstid

Slusen i Silkeborg er forpagtet til Slusekiosken. Baseret på optællinger af anvendelsen uden for hovedsæsonen skal man efter 30. september 2019 tilkalde forpagter, der vil betjene slusen. Dette koster et gebyr på 200 kr. ud over slusningspris på 25 kr. Ønsket om en udvidet åbningstid i Slusen i Silkeborg har tidligere været drøftet i Brugerrådet når en ny kontrakt skulle forhandles på plads med forpagter.

Ønsket om at privatpersoner kunne undervises i bruges af sluserne, kan af forsikringsmæssige årsager fra leverandørens side ikke imødekommes. Kanoslusens hovedformål er at kunne overholde flodemålet.

Der blev stillet forslag om, at Silkeborg kommune kunne undersøge muligheden for at uddanne kommunalt personale (fx pladsmand ved Indelukket) som man kunne tilkalde evt. uden at betale gebyr herfor.

Silkeborg kommune overvejer om der skal foretages en ny optælling af behovet for at anvende slusen uden for nuværende åbningstid for at se om sejladsmønstret har ændret sig siden sidste optælling. Silkeborg kommune vil indgå en dialog med forpagter om åbningstiden. Det skal til næste møde i Brugerrådet arbejdes videre med de drøftede muligheder, og gives en opfølgning herpå.

Silkeborg kommune blev opfordret til at se på informationen ved Slusen vedr. muligheden for at komme igennem udenfor åbningstiden.

Referat fra punkt nr. 4: Vandløbsvedligeholdelse og afvanding

Ulstrup Marina påpegede ifm. den igangværende regulativrevision, vigtigheden af, at der bliver skåret grøde i Gudenåen på strækningen fra Tange til Randers 2 gange om året fx maj/primio august. Grøden har udviklet sig kraftigt, efter at vandet i Gudenåen er blevet renere, hvilket ifølge Henrik Dahl nærmest umuliggør sejlads på åen uden at få grøde i skruen. Holdning fra Ulstrup Marina er, det er vigtigt at grøden også skæres ved indsejling til havne, broer og omløbspladser, og at grøde i øvrigt blev skåret korrekt ift. strømretningen.

Christian Overgaard Christensen fra Favrskov kommune svarede på spørgsmålene fra Ulstrup Marina.

I forbindelse med revisionsarbejdet har der været en politisk styregruppe, der har arbejdet med muligheden for at øge antallet af grødeskæringer, og antallet af grødeskæringer har været politisk behandlet i alle fire kommuner. Det har ikke været muligt at opnå politisk enighed blandt de fire kommuner. Kommunerne har derfor anmodet miljøministeren om at træffe en afgørelse om antallet af grødeskæringer i det nye regulativ. Kommunerne afventer fortsat Miljøministerens svar på Randers, Viborg, Favrskov og Silkeborgs henvendelse vedr. fastsættelse af antallet af grødeskæringer.

Kommunerne er opmærksomme på at der er lodsejere og brugere af vandløbet, som føler sig generet af den øget grødevækst i vandløbet. Ved fastsættelse af antallet af grødeskæringer, skal det vurderes hvilken skade grødeskæringen vil udgøre på vandløbets biologi. Denne vurdering er vigtig og kan være afgørende for, om det er muligt at øge antallet af grødeskæringer.

Der er langs Gudenåen et større antal af broer, havne og bygværker. Det fremgår af regulativet, at det er anlæggets ejer der selv er ansvarlig for anlæggets vedligeholdelse, og at fjerne det der samler sig. Hvis en ejer selv ønsker at skære grøde ved et bygværk i Gudenåen vil det formegentlig kræve en dispensation fra naturbeskyttelsesloven, men det vil der blive taget stilling til, hvis kommunen modtager en konkret ansøgning. Favrskov kommune har ikke tidligere modtaget haft denne type forespørgsel til sagsbehandling.

Når der foreligger et udkast til nyt regulativ for Gudenåen vil det komme i offentlig høring i 8 uger. I denne periode er der mulighed for bemærkninger til regulativudkastet. Bemærkningerne til regulativet vil indgå i den politiske behandling af sagen inden regulativet endelig godkendes. Herefter er der mulighed for at påklage regulativet til Miljø og Fødevarerklagenævnet.

Der blev endvidere spurgt til hvorfor grødeskæringen starter i Tange og ikke i Randers. Christian Overgaard Christensen oplyste, at grødeskæringen starter nedefra. På strækningen mellem Tange og Randers skæres først mellem Stevnstrup og Ulstrup, og herefter mellem Ulstrup og Tange. Til sidst trækkes det grøde fri, som har sat sig fast. Hanne Wind-Larsen fra Randers kommune oplyste, at der mellem Stevnstrup og Randers ikke grødeskæres. Strømrøden her er dyb, men ikke stationær.

Aage Ebbesen fra Silkeborg kommune og Knud Erik Hesselbjerg svarede på spørgsmål fra Tange Roklubs Brugerrådsmedlem vedr. Trækstiens farbarhed og vandstand. Trækstien er anlagt i den højde den er på baggrund af flere års vandstandsmålinger. Trækstien er projekteret til at være tør i 10 ud af 12 måneder, dvs. det er ikke meningen, at man vil kunne gå tørskoet på den året rundt. Det handler derfor om en forventningsafstemning. Det er ikke teknisk muligt alle steder at kunne hæve trækstien det sidste stykke så den ville være tør 12 ud af 12 måneder.

2019 har vist sig at være historisk våd. Der er en generelt højere vandstand i åen grundet flere vandplanter, der har fået lys efter at vandremuslingen er udbredt i åen. Trækstien pt. rigtig våd mange steder. Andre faktorer som øget nedbør, højere grundvandsstand, flere befæstede arealer, ændrede afgrøder, nydræning m.v. bidrager sammen med klimaforandringer også til den øgede vandstand.

Man kan på Gudenåkomitéens vandstandsmålinger se, hvorvidt trækstien i øjeblikket farbar i almindeligt fodtøj eller ej. Det overvejes at udarbejde en løsning, som fx kunne vises på oplevgudenaa.dk, hvor trækstiens farbarhed i den nærmeste fremtid kan ses. Et sådant værktøj ville kunne bruges til at kunne planlægge en tur på trækstien i den nærmeste fremtid.

Referat fra punkt nr. 5: Sejladskontrol 2019.

Årets sejladskontrollen bliver altid varslet i en pressemeddelelse. Normalt afføder pressemeddelelsen reaktioner fra medierne, men ikke i 2019. Sekretariatet modtog ikke en eneste henvendelse fra nogen medier. I pressemeddelelsen var der bl.a. nævnt den nye takst for gæstesejlads i GudenåSystemet samt krav om tilladelser til søsætning og sejlads med tømmerflåder.

Morten Kjær Andersen deltog som repræsentant for Politiet i behandlingen af dagsordenpunktet. Morten Kjær Andersen orienterede om, at prøvesagen fra 2018 gående på spiritussejlads i fartøjer, som kan føres uden bevis, endeligt var blevet berammet til behandling. Sagen køres 21. november 2019, og Brugerrådet vil blive orienteret om sagens udfald på det første møde i Brugerrådet i 2020.

At spiritus og sejlads er farligt, også ved lave hastigheder så man i sommers, hvor en mand i juni 2019 kom uheldigt fra at ville ligge til kaj i Ringkøbing Havn. Hans kone faldt i vandet, og fik alvorlige skader på sit ben, fordi det kom ind i bådskruen. Manden var beruset og blev sigtet for spiritussejlads.

Majbritt Kjeldahl Lassen gav på mødet en gennemgang af årets sejladskontroller. 2019 var kontrolmæssigt et travlt år. Det var flere kontroller end tidligere; i alt 44 kontroller blev det til. Kontrollerne dækker over 43 fysiske kontroller og en enkelt administrativ kontrol. Bl.a. som følge af en ny måde at erhverve gæstemærker til sejlads på Gudenåens sydligste strækning, blev der foretaget mange kontroller på Gudenåens sydlige strækning; dette ekstra fokus tager noget ikke kontrollimerne fra kontrollen med de motoriserede fartøjer.

Der blev noteret 32 forhold, hvilket er tilsvarende med tidligere års niveauer. De 32 forhold fordelte sig på 16 stk. ugyldig eller manglende registrering, 8 manglede redningsvest, 2 fartøjer sejlede for stærkt (modtagerne af bødeforlægget på 5000 kr. havde begge hjemmehørende-registreringer til deres fartøjer), 4 personer manglede speedbåds-certifikatet og 2 personer manglede den lovpligtige ansvarsforsikring.

Morten Kjær Andersen oplyste, at det faktiske antal overtrædelser af hastigheden i GudenåSystemet er højere end data viser. Der er fx på døgnrapporten indrapporteret folk på vandski, hvilket ikke er muligt uden at overtræde hastighedsgrænsen. Antallet af observerede indrapporterede fartovertrædelser er dog antalsmæssigt så lavt, at det ikke viser et behov for at øge antallet af kontroller ift. nuværende niveau. Brugerrådet blev opfordret til fortsat at indrapportere hændelser til Politiet.

Morten Kjær Andersen oplyste, at man uanset hvilke aftaler, der er indgået med ens lokale motorbådsklub, altid skal have kvittering for betalt ansvarsforsikring i båden. Motorbådsklubberne blev opfordret til at erindre medlemmer om dette dokumentationskrav. Det kunne overvejes at informere om dette krav ifm. købet af gæstemærker. Sekretariatet vil tage dette med til sejladsteknikergruppen.

Referat fra punkt nr. 6: Dieselolie og oliefilm i Gudenåens vand

Emnet var oprindeligt dagsordensat på møde i Brugerrådet d. 16. maj 2019 på foranledning af Silkeborg kommune. Kommunen mistænkte op- og isætning af både (forår og efterår ifm. observerede olieforureninger. Brugerrådets blev dengang spurgt til input til kilde til forurening samt til hvorledes denne kan standses.

Brugerrådet vurderede dengang, at der var flere muligheder for spild af dieselolie fra både fx via læsepumper. Selve isætningen/optagningen udgjorde ikke et problem, men at man kunne arbejde med en større grad af opmærksomhed hos de motorbådssejlende når dieselolie/band med dieselolie håndteres. Det blev dengang foreslået, at klubberne internt italesatte problematikken og evt. stillede krav vedr. håndtering af miljøfarlige stoffer; dette var allerede tilfældet ved Langå Bådelaug.

At udledning af olie er en problemstilling blev eksemplificeret ved et udslip ved Myrhus Marina september 2019. Her udledte en bådejer læsepumpevand til Brassø, hvortil Politi og Beredskab blev tilkaldt. Bådejer har fået tilsendt regningen herfor.

I Silkeborg kommune er der fortsat fokus på olie i vandet. Der har været afholdt miljøtilsyn ved Motorbådsklubben i Indelukket. Hanne Bach Lorentzen orienterede om tilsynet og dialogen med motorbådsklubben ved Indelukket.

Ry Marina, arbejder ifølge deres hjemmeside aktivt for, at der ikke skal forekomme olieforurening fra fartøjerne, bl.a. er der etableret en flydespærre ved tankanlægget og medlemmer ekskluderes af

klubben såfremt miljølovgivningen brydes. Motorbådsklubben i Indelukket er gjort opmærksom på denne anordning i Ry til inspiration. Jørgen Søgaard oplyste, at Motorbådsklubben i Silkeborg naturligvis er interesseret i et godt miljø og følgelig har indkøbt en flydespærre. Derudover kunne det overvejes at opsætte skiltning ved klubbens eget tankanlæg og oplyse om opmærksomhed ifm. håndtering af olie og brændstof.

Silkeborg kommune har evalueret et oliesugende materiale, som placeres i bunden af fartøjet – en såkaldt ”olie-sok”. Herved tilbageholdes olien, og vandet der pumpes ud via lænsepumpe vil være renere. Hvor rent det er, er blevet testet, og konklusionen er, at vandet i testopstillingen var rent nok til at kunne udledes direkte i åen. Jørgen Søgaard oplyste, at man i Silkeborg Motorbådklub vil forhandle disse oliesokker, og at de derudover kan købes flere steder på nettet (foretag en simpel googlesøgning). Der er indgået aftale med Marius Pedersen om at afhente de brugte oliesokker.

Silkeborg Fiskeriforenings brugerrådsmedlem undrede sig over at adgang til miljørummet, som er en kommunalt ejet bygning, er forbeholdt en privat klub.

Referat fra punkt nr. 7: Opfølgning på udledning af toiletindhold til vandmiljøet

Brugerrådet har på møde 8. november 2018 på foranledning af et ønske fra Silkeborg fiskeriforening om et forbud mod både med direkte udledningsmulighed som en del af registreringsordningen for motorbåde, drøftet udledning af spildevand fra toiletter i Gudenåens vand. Ønsket udsprang på baggrund af observationer i Silkeborg området.

Selv om det er et år siden Brugerrådet sidst har beskæftiget sig med emnet, har der været aktivitet på områder. Sagen har været i Midtjyllands Avis, og der har været afholdt et møde mellem Silkeborg Fiskeriforening næstformand og Gudenåkomitéens næstformand. Silkeborg fiskeriforening har også beskrevet problematikken overfor medlemmer af folketinget. Sagen forventes endvidere at blive drøftet på møde i Gudenåkomitéen.

Sekretariatet har sat emnet til drøftelse sejladsteknikergruppen. Her blev man enige om at informere om udledning af spildevand på den fælleskommunal hjemmeside, sejladspaagudenaen.dk. Tekst om problematikken på registreringsattesten blev også drøftet, og vurderingen i teknikergruppen var ikke at skrive herom. Dette skyldes, at registreringsattesten er en følge af bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers, og spildevand hører til en helt anden lovgivning (miljøbeskyttelsesloven).

Brugerrådets holdning i 2018 var, at udledning af spildevand i åen var en lige så utilstedelig adfærd som ulovlig. Der var opbakning til det stillede forslag om at indarbejde et fremadrettet forbud mod både med denne sanitære indretning i registreringsordningen.

Gudenåkommunerne bad 20. august 2019 Miljøstyrelsen afklare hvorvidt det via bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers er muligt at imødekomme det fremsatte ønske om at anvende registreringsordningerne til at

få styr på hvilke både, der har mulighed for direkte udledning samt at stille krav om plombering af disse fartøjer. Miljøstyrelsen svarede Gudenåkommunerne 3. oktober 2019, at deres vurdering var, at kommunalbestyrelserne ikke gennem forskrifterne kan stille krav om, at hullet til toilettanke skal være plomberet, da det ikke er hjemmel til i § 29 stk. 1 i naturbeskyttelsesloven at fastsætte regler om fartøjernes nærmere opbygning eller konstruktion.

Der vil derfor ikke blive ændret i nuværende registreringsordninger for motoriserede fartøjer mht. til sanitær indretning.

For at få en idé om sagens mulige omfang, er der kigget på badevandskvaliteten i Søhøjlandet, da en stor del af sejladsen med motoriserede fartøjer sker i dette område, og Silkeborg Fiskeriforeningsformand melder om observationer af udledning af spildevand i Silkeborg området.

I henhold til badevandsbekendtgørelsen er kommunerne forpligtet til at udtage prøver i fht. fækale bakterier på steder hvor folk vides at bade (badestationer). I både Skanderborg og Silkeborg kommune har alle badestationerne klassifikationen ”udmærket”; den bedst mulige klassifikation. Klassifikation af badevand gives på baggrund af mængden af fækale bakterier.

Silkeborg kommune tager i Søhøjlandet prøver af badevandet 8 forskellige steder i hele badesæsonen (1. juni - 31. august) med 5-20 prøver i løbet af sæsonen pr station, mens det for Skanderborg drejer sig om mindst 7 stationer i badesæsonen (inkl. vinterbadesæson for nogle stationer) fordelt med 5-17 prøver pr station.

Siden 2013 er der i Silkeborg kommune kun enkelte gange været forhøjede værdier af fækale bakterier ved en enkelt lokalitet i Silkeborg Langsø. De forhøjede værdier tilskrives med stor sandsynlighed overløb fra spildevandsledning. I Silkeborg vurderes spildevandsudledninger fra både ikke at påvirke badestationerne negativt med øgede mængder af fækale bakterier. I Skanderborg kommune oplevede i 2019 enkelte overskridelser af kravværdierne iht. bekendtgørelsen. Skanderborg kommune mener helt overordnet at kunne henføre disse overskridelser til større regnhændelser og formentlig overløb fra kloakanlæg. Skanderborg kommune har ikke modtaget nogen observationer af udledninger, som direkte kan henføres til både.

Sekretariatet har endvidere på opfordring fra Næstformanden i Silkeborg Fiskeriforening kigget i bådregisteret for at lave et estimat på omfangets potentielle størrelse, baseret på bådenes oplyste størrelse ifm. brugernes egenregistrering af fartøjerne. Brugerrådsmedlemmet oplyser, at både over 22 fod kan antages at have en størrelse, der indretningsmæssigt tillader toilet om bord. Brugerrådsmedlemmets egen vurdering er, at ca. halvdelen heraf vil have et udpumpningstoilet. For aktive og gyldige hjemmehørende både vil det med disse præmisser svare til, at ca. 22 procent af de registrerede fartøjer ville være større end 22 fod, og halvdelen heraf - svarende til ca. 11 % - vil så vurderes at kunne have et integreret toilet.

Brugerrådets holdning i 2018 var, at det var utilstedeligt at udlede spildevand til Gudenåen. Såfremt folks adfærd på vandet ønskes ændret, og det ikke kan ske via registreringsordningerne, må der oplysning til. Kommunerne må gerne informere brugerne af Gudenåsystemet om reglerne for

udledning af spildevand. Det kunne evt. være ifm. den mail som gæstesejlende modtager sammen med deres gæstenummer. Det vil dog primært give mening hvis den typiske gæstebåd har en størrelse, der muliggør tilstedeværelsen af et indbygget toilet. Samtidig kunne klubberne i Gudenåsystemet internt have fokus herpå til egne medlemmer. Brugerrådets drøftelse af 7. november 2018 gående på, at motorbådsklubberne internt kunne opfordre medlemmerne til at få installeret et lille kemisk toilet vurderes i dette lys stadig at være relevant.

Silkeborg Fiskeriforening opfordrede til, at den gode indsats og tilgang Motorbådsklubben har haft ift. at medvirke til at forhindre olieforurening blev overført til emnet om spildevand.

Motorbådsklubbens Brugerrådsmedlem fastslog, at de som brugere af åen er interesseret i et rent vandmiljø, og opfordrer derfor fortsat medlemmerne til at overholde miljølovgivningen.

De større både med integreret tank i båden kan anvende spildevandssugeren i Indelukket. Brugen heraf kræver en nøgle, som kan fås fra motorbådsklubben mod et depositum på 100 kr. Hvis en bådejer ønsker at bruge sugeren og ikke har nøgle, låser opsynsmændene på Indelukket gerne op eller låner en nøgle ud. Information om nøglen ved standen blev anbefalet på miljøtilsynet.

Det vil ikke være hensigtsmæssigt at sløjfe brugen af nøgle for at få adgang til sugeren, da der er risiko for hærværk og misbrug. Der er brugsanvisning ved spildevandssugeren på dansk. Man kan overveje at udvide dette med piktogram, der forklarer anvendelsen, da Indelukket er et populært isætningssted for gæster.

Referat fra punkt nr. 8: De store både i søen

Både og ikke mindst bådenes hastigheder er hyppigt på dagsordenen på Brugerrådets møder. Holdningen hertil har generelt været, at man ønskede fælles løsninger gennem dialog. Brugerrådet har tidligere vurderet, at størrelsen på en båd ikke i sig selv udgør et problem for åens forskellige brugergrupper. Der kan være problemer med fartøjstypen og især hvordan fartøjet bliver anvendt. Men på møde i Brugerrådet 16 maj 2019 var der enighed om at tage hul på drøftelserne af båd størrelser og evt. bådtyperne i Gudenåen - hvor ligger smertegrænsen rent sejladstrykmæssigt og hvordan det sikres, at alle kan være der når området, og især Søhøjlandet, er populært at gæste.

Brugerrådets oplevelse var at bådene over tid var blevet større og flere over tid. Bådregisterets data kan dog ikke støtte denne oplevelse, da registeret i sin nuværende form er ret ungt og data desuden ikke gemmes længere end 5 år efter sidste gyldighedsdato grundet GDPR.

Følgende muligheder blev 16. maj 2019 foreslået til fremtidig drøftelse:

- Et loft over antallet af gæstebåde?
- En begrænsning af størrelsen på nye både i systemet?
- En bestemmelse over hvor hurtigt bådene må kunne sejle/må kunne fremføres ved

Et enigt brugerråd ville gerne tage sagen videre til Skanderborg og Silkeborg Byråd for at undersøge, hvorvidt det er muligt at arbejde med en sejladsbegrænsning i Søhøjlandet. Sagen har følgelig været behandlet i Skanderborg kommune d. 1. oktober 2019 og i Silkeborg kommune d. 9. oktober 2019. De 2 udvalg har besluttet at mødes i foråret 2020, hvor de bl.a. vil tale om sejladsen i Gudenåen.

Gudenåkommunerne har 3. oktober 2019 fået Miljøstyrelsens vurdering af reguleringsmulighederne af fartøjerne via motorbådsregistreringsordningerne og disses forskrifter. En regulering skal ifølge Miljøministeriet ske ud fra formålet i naturbeskyttelsesloven og sejladsbekendtgørelsen. En regulering vurderes ikke udelukkende at kunne ske med en brugermæssig begrundelse. Hvis reguleringen er begrundet i formålet med sejladsbekendtgørelsen og Naturbeskyttelsesloven, så kan antallet af gæstesejlende reguleres (via en forskrift), og størrelsen af de gæstesejlende både kan ligeledes reguleres (via en forskrift); blot bør samme regler for størrelse for gæstebåde og hjemmehørende både gælde (lighedssætningen). Slutteligt kan man godt fastsætte hastighedsgrænser, også i et delområde.

Niels Thernøe (DN) spurgte Silkeborg kommune, om det ikke var blevet for let at få dispensation til at bygge lange bådebroer, idet man ved lange bådebroer letter kan placere større både end hvis broen havde været kort. Silkeborg kommune oplyste, at der som udgangspunkt kan opnås dispensation til bådebroer på 1x6 m. Hvis ønskes om en længere bådebro skal der være særlige forhold til stede, som fx lav vandstand, som gør det svært at få en båd ind til broen. Hvis der søges om en bro på mere end 6 m med baggrund i lav vandstand, vil kommune kræve, at der indsendes målinger af vanddybden inden ansøgningen behandles.

Referat fra punkt nr. 9: Den nye gæstemærkeordning

IT-systemet – gæste.sejladspaagudenaen.dk – til håndtering af salg af gæstemærker til gæstesejlad på strækningen mellem Tørring og Klostermølle, blev lanceret 8. april 2019. Systemet har været funktionelt i en sejladssæson, og er blevet taget god imod. Der er på årets sejladskontroller ikke observeret snyd med selvbetjeningsordningen. Sekretariatet har fået flere positive tilbagemeldinger på lettere at erhverve et gæstemærke til at sejle på Gudenåen mellem Tørring og Klostermølle.

Referat fra punkt nr. 10: Vandvejen - status på Gudenåens krydsningspunkter

Knud Erik Hesselbjerg fra Naturstyrelsen orienterede om, at der er igangsat et arbejde med at følge op på hvor langt man var kommet med anbefalingerne fra projektet "Vandvejen" fra 2013. Arbejdet forventes færdigt inden jul 2019

Arbejdet vil bl.a. indeholde et budget over hvad det vil koste at komme helt på plads med faciliteter mm., hele vejen fra Kilde til Hav (og ikke kun til Fjorden som tidligere). På baggrund at arbejdet forventes det, at der vil blive indsendt en ansøgning til Nordeafonden.

Referat fra punkt nr. 11: Bordet rundt – projekter eller andet i Gudenåsystemet af sejladmæssig interesse

Ved Randers Naturcenter øges tilgængeligheden til vandet for handikappede.

I Randers samles der ind til en undersøgelse om Havørreden (der skal sættes chips på smolt for at kortlægge dødeligheden). Jan Karnøe oplyste, at DTU Aqua har lanceret en rapport, der viser at der trods tiltag i øvre Gudenå her er markant en nedgang i ørredbestanden (rapporten kan findes på fiskepleje.dk under udsætning). Dette kan evt. skyldes et øget garntryk i Mossø, klar vand og sidste års tørke.

Langå Bådelaug oplyste, at der ved Langå Marina indvies 8. december 2019 en række faciliteter, bl.a. madpakkehus og toiletter.

Referat fra punkt nr. 12: Eventuelt.

Brugerrådet takkes for indsatsen i 2019 – møderne i 2020 forventes at ligge d. 14. maj 2020 og d. 29. oktober 2020. Sekretariatet indkalder til møderne.

Silkeborg Fiskeriforenings brugerrådsmedlem vil fremadrettet ikke være Karlo Jespersen, som stopper. Sekretariatet har fået indmeldt nyt medlem fra foreningen.

Det er frem til 10. november muligt at melde sig til at deltage i Vandråd for Randers Fjordoplandet – ansøgningen sendes mailadressen **naturogvand@viborg.dk**.

Læs mere om Vandråd på Gudenåkomitéens hjemmeside under ”vandråd”